باسمه تعالی

شیوه نامه اجرایی بخش پژوهشی دوره دکتری دانشگاه اصفهان

مقدمه:

به منظور ایجاد حداکثر هم‌سویی و وحدت رویه در خصوص فرآیندهای اجرایی بخش پژوهشی دوره دکتری در دانشگاه اصفهان و به استناد آیین‌نامه یکپارچه مقررات آموزشی دوره‌های تحصیلی (شماره ۱۵۴۹۴۶ و مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۷)، شماره سند (عتف-آ- ۲۲۱۴) و اختیارات تفویض شده در آن به دانشگاه شیوه نامهٔ حاضر تدوین می‌شود و برای دانشجویان دکتری ورودی‌های ۱۴۰۲ و بعد از آن لازم‌الاجرا می‌باشد. این شیوه‌نامه مشتمل بر مراحل انتخاب استاد راهنما و مشاور، مراحل تصویب موضوع رساله دکتری ضوابط اجرایی رساله دکتری، فرآیندها و مراحل دفاع و اقدامات پس از آن می‌باشد.

ماده ۱- مراحل تعیین استادان راهنما و مشاور

۱ -۱. دانشجو موظف است استاد راهنمای خود را قبل از شروع نیم‌سال دوم پس از تایید گروه در سامانه گلستان ثبت نماید.

تبصره ۱: انتخاب واحد نیم‌سال دوم دانشجو منوط به ثبت استاد راهنما در سامانه گلستان می‌باشد.

۱-۲. در مواردی که به پیشنهاد استاد راهنما وجود استاد راهنمای دوم ضروری تشخیص داده شود، با تائید گروه آموزشی استاد راهنمای دوم انتخاب می‌شود.

تبصره ۲. استاد(ان) راهنما باید دارای مدرک دکتری تخصصی با حداقل مرتبه استادیاری باشد.

تبصره ۳. استاد(ان) راهنما باید از نظر شورای تعیین ظرفیت دانشگاه، ظرفیت مجاز پذیرش دانشجو در آن دوره را داشته باشد. در صورتی استاد راهنمای دوم خارج از گروه آموزشی دانشجو باشد، تاییدیه مدیر گروه ایشان نیز لازم است.

تبصره ۴. استفاده از اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و مراکز پژوهشی تحت پوشش وزارتین، مراکز پژوهشی مورد تائید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه و دانشگاه‌های برتر خارجی به عنوان استاد راهنمای دوم با تائید گروه و دانشکده مربوطه بلامانع است .

۱-۳. در صورت ضرورت، حداکثر دو استاد مشاور با پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و دانشکده می‌تواند به تیم راهنمایی رساله دانشجو اضافه گردد. انتخاب استاد مشاور نیز باید بر اساس شیوه نامه مربوطه انجام گردد.

تبصره ۵. اضافه نمودن استاد راهنمای دوم و استادان مشاور با درخواست کتبی استاد راهنمای اول و تأیید شورای پژوهشی گروه و دانشکده حداکثر تا شش ماه قبل از دفاع امکان پذیر است. رزومه استادان مشاور که عضو هیأت علمی دانشگاه نمی‌باشند، برای تایید در گروه و دانشکده لازم می‌باشد.

تبصره ۶. حذف استاد مشاور معرفی شده در صورت تأیید کتبی استاد راهنمای اول و مشاور و تأیید شورای پژوهشی گروه و دانشکده حداکثر تا شش ماه قبل دفاع دانشجو امکان پذیر است.

ماده ۲- مراحل تصویب موضوع رساله

۲-۱. دانشجو بعد از موفقیت در گذراندن امتحان جامع، حداکثر ۲ ترم (تا قبل از شروع ترم ۶) فرصت دارد پیشنهاده رساله خود را از طریق استاد راهنمای خود برای تصویب در گروه، به مدیر گروه ارائه نماید.

تبصره ۷: در صورت عدم تصویب پیشنهاده در موعد مقرر در دانشگاه، دانشجو مشمول هیچ‌گونه تخفیف در جریمه در سنوات غیر مجاز نمی‌باشد.

۲-۲. استاد راهنما درخواست خود را جهت برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاده رساله دکتری به همراه فهرست داوران داخلی و خارجی از طریق نامه اتوماسیون اداری به مدیر گروه ارسال می‌نماید.

تبصره ۸: بررسی و تصویب پیشنهاده دانشجو در گروه، مشروط به ارائه گواهی‌های شرکت در کارگاه‌های آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی و اخلاق در پژوهش می‌باشد. در واقع گواهی‌های شرکت در کارگاه‌ها باید به همراه پیشنهاده به مدیر/ معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی گروه ارسال گردد.

۲-۳. مدیر/معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی گروه پیشنهاده دانشجو را جهت بررسی و تعیین ترکیب اعضای هیأت علمی داوران در شورای پژوهشی گروه مطرح می‌نماید.

۲-۴. جهت تصویب پیشنهاده، دانشجو موظف است در جلسه‌ای رسمی با حضور استاد(ان) راهنما، مشاور(ان)، دو داور داخل گروه/ دانشکده و یک داور خارج از دانشکده (ترجیحاً خارج از دانشگاه) که حداقل یکی از آنها دارای مرتبه حداقل دانشیاری باشد، به صورت حضوری از پیشنهاده خود دفاع کند.

تبصره ۹: حضور داور خارج از دانشگاه به صورت مجازی در جلسه دفاع از پیشنهاده با تایید گروه، بلامانع است.

۲- ۵. پس از برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاده در گروه و تائید پیشنهاده توسط تیم داوری، مدیر گروه صورتجلسه مربوط به جلسه دفاع پیشنهاده را به منظور تصویب نهایی به معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌نماید.

تبصره ۱۰. چنانچه دفاع از پیشنهاده دانشجو درگروه مورد موافقت تیم داوری واقع نگردید، دانشجو مکلف است ظرف مدت حداکثر ۳ ماه بار دیگر از پیشنهاده خود دفاع کند.

۲-۶. پیشنهاده تصویب شده در گروه، پس از تطبیق با مقررات جاری دانشگاه در جلسه‌ی شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده طرح و تایید می‌گردد. زمان شروع دوره پژوهشی دانشجو تاریخ تصویب پیشنهاده در دانشکده می‌باشد.

۲-۷. در صورت تصویب پیشنهاده در شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، دانشجو موظف است نسخهٔ الکترونیکی پیشنهاده تصویب شده (در قالب pdf) به همراه مدارک لازم (از جمله گواهی شرکت در کارگاه‌های آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی و اخلاق در پژوهش، گواهی همانند جویی و ثبت ایرانداک) را در گلستان ثبت نماید.

۲-۸. برای ثبت نام در نیم‌سال ششم باید پیشنهاده دانشجو در سامانهٔ گلستان ثبت شده باشد. در غیر این‌صورت دانشجو نمی‌تواند در نیم‌سال ششم ثبت نام کند.

تبصره ۱۱. تغییر در عنوان رساله دانشجو با پیشنهاد استادان راهنما و تایید هیأت داوران، حداکثر یکبار قبل از درخواست دفاع دانشجو امکانپذیر است. بعلاوه تغییرات جزئی در عنوان رساله در جلسه دفاع دانشجو با درخواست هیأت داوران و تنظیم یک صورتجلسه، با تایید گروه و دانشکده نیز قابل انجام است.

ماده ۳- ضوابط و فرایند اجرای پژوهش و نگارش رساله

۳-۱. دانشجو موظف است تا پایان دوره پژوهش، هر نیم‌سال (شروع یک ترم بعد از تصویب پیشنهاده) گزارش پیشرفت کار خود را در سامانه گلستان بارگذاری کرده و استاد راهنما نیز باید نسبت به تایید یا عدم تایید آن اقدام کند. ثبت نام هر ترم دانشجو منوط به تایید گزارش پیشرفت توسط استاد راهنما در سامانه گلستان می‌باشد.

۳-۲. نگارش رساله دکتری باید به زبان فارسی و بر اساس آخرین ویرایش راهنمای نگارش دانشگاه اصفهان باشد.

تبصره ۱۲. برای رشته‌های زبان خارجی و زبان شناسی، نگارش رساله دکتری با مجوز مدیریت امور پژوهشی دانشگاه، می‌تواند به زبان رشته‌ی مربوطه باشد. برای دانشجویان خارجی و بین‌المللی دانشگاه نگارش رساله دکتری با مجوز مدیریت امور پژوهشی دانشگاه می‌تواند به زبان انگلیسی باشد.

تبصره ۱۳. در صورت پیشنهاد دانشجو و تائید استاد راهنما، دانشجو مجاز است به همراه نسخه‌ی فارسی، نسخه‌ای از رساله خود را به یک زبان خارجی ارائه نماید.

ماده ۴- برگزاری جلسه ارزیابی پژوهشی

۴-۱. دانشجو موظف است حداکثر ۱۸ ماه پس از تصویب پیشنهاده در دانشکده، در جلسه‌ای رسمی (جلسه ارزیابی پژوهشی) با حضور داوران پیشنهاده نتایج و دستاورد های خود را ارائه نماید. نتایج و دستاوردهای دانشجو باید شامل برخی فصول اصلی رساله باشد که به صورت تایپ شده و در قالب یک فایل pdf حداقل یک هفته قبل از برگزاری جلسه در اختیار داوران قرار گرفته است.

تبصره ۱۴. درخواست برگزاری جلسه ارزیابی پژوهشی به همراه زمان پیشنهادی و فایل گزارش توسط استاد راهنما حداقل دو هفته قبل از زمان پیشنهادی به مدیر گروه از طریق نامه اتوماسیون اداری ارسال می‌گردد.

۴-۲. ثبت نام‌های بعدی دانشجو منوط به تایید و قبولی ارزیابی پژوهشی می‌باشد. در صورت عدم تایید و قبولی ارزیابی پژوهشی دانشجو، حداکثر تا پایان همان نیم‌سال به دانشجو فرصت داده می‌شود با اصلاح موارد خواسته شده، مجددا در جلسه ارزیابی شرکت کند.

ماده ۵- فرایند و مراحل دفاع از رساله دکتری

۵-۱. پس از قبولی در ارزیابی پژوهشی، در صورتی که بروندادهای دانشجو طبق شیوه نامه کفایت بروندادهای دانشجویان دکتری تکمیل گردید، دانشجو می‌تواند با تایید استاد راهنما آمادگی خود را برای دفاع از رساله در سامانه گلستان ثبت نماید و هم‌زمان رساله خود را نیز در اختیار استاد راهنما قرار دهد.

۵-۲. استاد راهنما پس از تأیید محتوای رساله دانشجو و انطباق آن با محتوای پیشنهاده اولیه ارائه شده، درخواست خود را مبنی بر انجام مراحل لازم و تعیین زمان دفاع رساله به مدیر/معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی گروه از طریق اتوماسیون اداری ارائه می‌نماید.

۵-۳. مدیر/معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی گروه جهت ارزیابی کمیت و کیفیت بروندادهای رساله (انطباق با آئین نامه ها و مصوبات شورای تخصصی پژوهش و فناوری دانشگاه) مستندات ارائه شده توسط استاد راهنما را همراه پیشنهاده رساله به یکی از اعضای هیات علمی متخصص (داخل یا خارج از گروه) مرتبط با موضوع رساله دانشجو ارسال و نظرات این عضو را دریافت می‌نماید. در صورت تائید اولیه رساله، تایید انطباق بروندادها با پیشنهاده دانشجو و تایید بروندادها توسط ایشان بلامانع بودن ادامه فرآیند دفاع اعلام می‌گردد.

۵-۴. مدیر/معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی گروه، کفایت بروندادها را در شورای گروه/شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی گروه مطرح و در صورت تائید، طی صورتجلسه‌ای زمان پیشنهادی دفاع همراه با فهرست داوران را به معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده پیشنهاد می‌نماید.

۵-۵. ترکیب داوران جلسه دفاعیه **باید** شامل دو داور داخل گروه/دانشکده و یک داور خارج از دانشگاه باشد. داور خارج از دانشگاه باید از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی زیر مجموعه وزارتین با مرتبه علمی دانشیار به بالا انتخاب شده باشد. در صورتی که امکان حضور فیزیکی برای ایشان در جلسه دفاع مهیا نباشد حضور مجازی ایشان در جلسه دفاع بلامانع است. در صورتی که ترکیب داوران جلسه دفاع پیشنهاده دانشجو دارای شرایط بالا باشد ترجیحاً بهتر است همان ترکیب در جلسه دفاعیه نیز حاضر باشند.

۵-۶. دانشکده مجدداً کلیه مدارک و مستندات مربوط به رساله را وفق آئین نامه‌های مربوطه در شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده بررسی نموده و در صورت تائید ضمن صدور مجوز دفاع، کارشناس تحصیلات تکمیلی دانشکده نسبت به ثبت و تکمیل اطلاعات مجوز دفاع در سامانه گلستان اقدام و پس از تائید، مجوز برای تایید نهایی دفاع به مدیریت امور پژوهشی دانشگاه ارسال می‌گردد.

۵-۷. کارشناس تحصیلات تکمیلی دانشکده پس از صدور مجوزهای نهایی و تعیین تاریخ دفاع، نسبت به انتخاب استاد ناظر جلسه اقدام می‌نماید . ناظر جلسه باید خارج از گروه انتخاب شود.

تبصره ۱۵. حداقل فاصله زمانی بین ارسال مجوز دفاع تا روز دفاع باید ۳۰ روز از زمان دریافت درخواست مجوز دانشجو (به همراه رساله) توسط کارشناس گروه باشد. ملاک این فاصله زمانی به هیچ عنوان زمان ایجاد ثبت درخواست توسط دانشجو در گلستان نمی‌باشد.

۵-۸. دانشکده/گروه مربوطه می‌بایست حداقل ۱۵ روز قبل از تاریخ دفاع نسبت به ارسال دعوت نامه رسمی به همراه نسخه نهایی رساله و بروندادهای مرتبط برای هر یک از اعضای هیأت علمی داوران رساله اقدام نماید

تبصره ۱۶. دانشجو ملزم است حداقل یک هفته قبل از جلسه رسمی دفاع ،اطلاعیه جلسه‌ی دفاع خود را در محل‌های مناسب نصب و دانشکده/ گروه مربوطه می‌باید اطلاع رسانی لازم را از طریق سایت دانشکده/گروه انجام دهد.

تبصره ۱۷. جلسه‌ی دفاع با حضور ناظر، استاد(ان) راهنما و داوران داخل و داور خارج از دانشگاه رسمیت پیدا می‌کند.

۵-۹. جلسه دفاع از رساله در یک جلسه همگانی با حضور اعضای هیأت علمی داوران ارزیابی رساله و سایر علاقه‌مندان (دانشجویان، اعضای هیأت علمی و متخصصین) برگزار می‌گردد. جلسه پرسش و پاسخ دفاع رساله در دو بخش عمومی با حضور افراد علاقه مند و تخصصی تنها با حضور هیأت علمی داوران رساله ادامه می‌یابد

۵-۱۰. در پایان جلسه دفاع، هیأت علمی داوران در حضور نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی/ ناظر و به طور محرمانه کاربرگ ارزیابی نمره دانشجو را تکمیل نموده و نمره دانشجو در آن درج می‌گردد نمره نهایی رساله از میانگین نمرات اعضای هیأت علمی داوران با احتساب فقط یک نمره برای استادان راهنما و مشاور (میانگین نمره استادان راهنما و مشاور) و یک نمره برای داوران داخل (میانگین نمره دو داور داخل) و یک نمره برای داور خارج بدست می‌آید و به شرح زیر اعلام می‌شود:

مردود (کمتر از ۱۶)

خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)

خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)

عالی (۱۹ تا ۲۰)

تبصره ۱۸. هیأت داوران موظف است در جلسه دفاع برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تایید نشود، نحوه ارائه نمره نهایی و قبولی در رساله را تعیین تکلیف کند.

۵-۱۱. در صورتی که رساله مورد قبول هیأت علمی داوران قرار نگیرد، با تائید هیأت علمی داوران، به دانشجو اجازه داده می‌شود تا در محدوده سنوات مجاز تحصیل و ظرف مدت یک نیم‌سال بار دیگر و برای آخرین بار از رساله خود دفاع نماید .

تبصره ۱۹. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطا می‌شود.

تبصره ۲۰. تمدید زمان مجاز تحصیل مطابق آئین نامه های آموزشی دانشگاه و با رعایت مقررات و قوانین جاری وزارت متبوع انجام می‌شود.

ماده ۶- اقدامات پس از دفاع از رساله

۶ -۱. در صورت نیاز به انجام اصلاحات در رساله ، دانشجو موظف است حداکثر طی ۲ ماه اصلاحات پیشنهادی هیأت داوران را انجام دهد.

تبصره ۲۱. در صورتی که دانشجو اصلاحات رساله را ظرف ۲ ماه انجام ندهد، معاونت پژوهشی دانشکده با تایید ناظر جلسه، بر اساس نظر هیات داوران در تبصره ۱۷ تصمیم‌گیری خواهند کرد.

۶-۲. کلیهٔ اصلاحات باید به تأیید استاد راهنما و داوران داخل و خارج برسد. داور خارج از گروه مجاز است انجام اصلاحات را به استاد تأیید شدهٔ خود از جمع هیات داوران واگذار کند.

۶-۳. ناظر/ نمایندهٔ تحصیلات تکمیلی باید کلیهٔ مدارک مربوط به دفاع را سریعاً بعد از انجام اصلاحات به معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده تحویل دهد.

۶-۴. ثبت نمره رساله در سامانه گلستان توسط کارشناس باید پس از تایید انجام اصلاحات توسط استاد(ان) راهنما و داوران یا بر اساس تبصره ۱۷ انجام شود.

۶-۵. نگارش و تحویل نسخهٔ نهایی رساله و تسویه حساب پژوهشی بر اساس آخرین شیوه نامهٔ مصوب شورای تخصصی پژوهش و فناوری دانشگاه/ دانشکده صورت می‌گیرد.

ماده ۷: تخلف پژوهشی

۷-۱ چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی برداری و دیگر مصادیق) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۲۲. در صورت احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه، با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور تخلف مذکور بررسی و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۸- موارد خاص

۸ -۱. در صورت وجود موارد خاص و مواردی که در این آیین نامه پیش بینی نشده‌اند، لازم است موضوع از سوی دانشکده مربوط به شورای پژوهشی دانشگاه ارجاع گردد .پس از طرح موضوع و تصویب آن در شورای پژوهشی دانشگاه مصوبه یاد شده قابل اجرا می‌باشد.

این آئین نامه در هشت ماده (۸) و بیست و دو تبصره (۲۲) در تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۲۰ ، هزار و دویست و دوازدهمین شورای تخصصی پژوهش و فناوری دانشگاه به تصویب رسید و برای ورودی‌های سال ۱۴۰۲ به بعد لازم الاجراست.